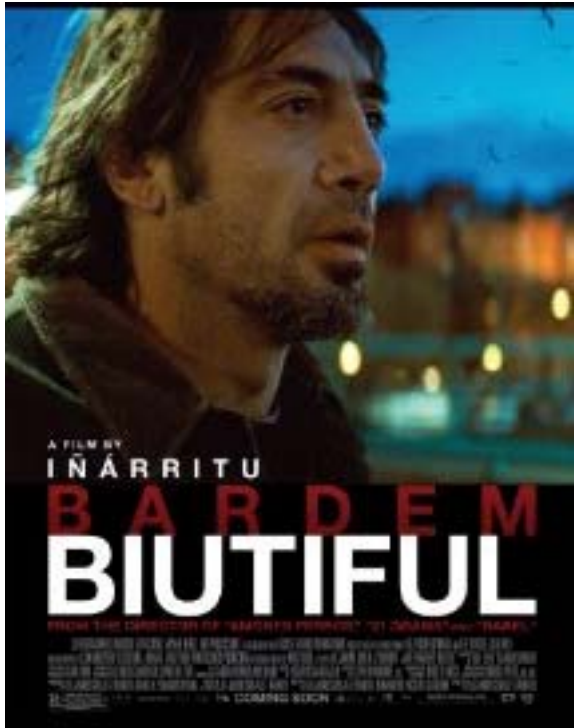

Biutiful

Regi: Alejandro González Inárritu

Recension: Cecilia Hector

En film som skapar ett tungt moraliskt dilemma

Titelns egendomliga stavning konfunderar, men jag lovar, den får sin förklaring. Det är bara en liten detalj bland många gåtfullheter i Inárritus nya film. Från "Älskade hundar" och "Babel" har vi vant oss vid regissörens mani för uppbruten tidslinje och till synes ovidkommande inslag. En psykodynamiker känner igen den omedvetna fantasins och primärprocesstänkandets estetik. Inárritu har en direktkontakt med sitt drömspråk och efterhand dras publiken in i malströmmen som består av huvudpersonen, Uxbals ångest över ett överväldigande ansvarsområde.

BIUTIFUL BÄRS UPP av den monumentale Javier Bardem i rollen som Uxbal, frångild tvåbarnsfar med ett par månader kvar att leva. Utan ett fotoarbete som mest rör sig i Barcelonas dunklaste gränder skulle berättelsens tema – människohandel - blivit väl groteskt. Fotot förskönar ingalunda misären, utan det förmår framhålla det plågsamma faktum att massan av illegala flyktingar består av enskilda individer med öden vi helst vill blunda för.

Uxbal lever på att förse de illegala invandrarna med arbete, han vill väl, men profiterar ovedersägligen på deras elände. Ett moraliskt dilemma som vi faktiskt alla har någon anledning att känna ansvar för. Det kan onekligen kännas för tungt och många som sett Biutiful har i förstone reagerat så, men när berättelsen fått sjunka in framstår den i alla fall för mig - jag tvekar att säga det – som nödvändig.

Att filmen lyckas ge kött, blod och karaktär åt några individer på yttersta marginalen är det som räddar den från schablonerna å ena sidan och sentimentalitet å den andra. Här finns risk att falla i bägge groparna.

Yxbal slits mellan ansvaret för sina minderåriga barn och deras manisk-depressiva mamma och sin bror som exploaterar människor i en annan cynisk bransch, porrklubben. Men i denna saga är ingenting svart eller vitt. Brodern har ett destruktivt förhållande till Yxbals förra fru, samtidigt som han är den som räddar Yxbal ur fångelset när han gripits under en razzia mot sina gatuförsäljare.

DEN MÖRKA BERÄTTELSEN kontrasteras av många ljuslimtar. Yxbal söker ibland i sin nöd upp Bea som fungerar som biktmor, psykoterapeut, mor och samvete. Hos henne gråter han och mottar beska besked om vad han måste se i vitögat och vad han inte kan tillåta sig att göra. Yxbal har för egen del en ovanlig gåva: Han kan höra vad de döda säger och tar motvilligt emot pengar för att berätta för anhöriga vad han hört. Han äger ett enda värdefullt ting, en diamantring som han ärvt av sin mamma. Den får representera något ovärderligt, äkta som skulle kunna kallas samvetet eller människans etos.

I slutändan kan vi kanske koka ihop Buitifuls inverkan på publiken i ett påstående om att människans omsorg om varandra är den oskattbara arvedel vi har att föra vidare till nästa generation.

CECILIA HECTOR

December 2010